

Internationalization of Renminbi: International Politics of Becoming a 'Top Currency'

Phakkanan Leongpanyawong^{1,*}

Abstract

This article analyses the internationalization process of Renminbi under Susan Strange's 'Politics of International Currencies' framework and Benjamin Cohen's and Hyoung-kyu Chey's conceptualizations of international monetary. According to the frameworks, China can utilize key elements under the frameworks to support Renminbi to become a Top Currency. These include making Renminbi part of other countries' Foreign Reserves, improving China's status in international structure, and using 'soft power', providing supports to Asia and Africa countries through economic aids and trades. Eventually, with these strategies policymakers from various countries hold positive attitude toward Renminbi and support its wide use internationally. This should certainly improve Chinese currency status in the international financial system.

Keywords: Renminbi, international currency, international politics, China

¹ Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

* Corresponding author. E-mail: phakkanan.leong@gmail.com, phakkanan.leong@ru.ac.th

ท

ทวนกับฐานะสกุลเงินระหว่างประเทศ: การเมืองระหว่างประเทศว่าด้วยการเป็นสกุลเงินหลัก

ภักคนันต์ เลื่องปัญญาวงศ์¹

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้วิเคราะห์การผลักดันสกุลเงินหยวนให้เป็นสกุลเงินระหว่างประเทศ ผ่านกรอบแนวคิด “การเมืองของสกุลเงินระหว่างประเทศ” ของ Susan Strange รวมถึงแนวคิดของ Benjamin Cohen และ Hyoung-kyu Chey จากการศึกษาพบว่าแนวทางในการผลักดันสกุลเงินหยวนให้เป็นเงินตราระหว่างประเทศแบบ Top Currency นั้น จีนสามารถใช้ปัจจัยสนับสนุนตามกรอบการวิเคราะห์ ได้แก่ การผลักดันให้เงินหยวนเป็นเงินในคลังสำรองของประเทศต่าง ๆ การเพิ่มศักยภาพของอำนาจทางการเมืองระหว่างประเทศ ศักยภาพในการให้ความช่วยเหลือประเทศอื่น และการดำเนินนโยบายอำนาจอ่อน ผ่านการสนับสนุนทางเศรษฐกิจและการค้าในประเทศแถบแอฟริกาและเอเชีย โดยปัจจัยสนับสนุนเหล่านี้ทำให้ผู้กำหนดนโยบายในหลายประเทศมีทัศนคติที่ดีต่อจีน และสนับสนุนให้เงินหยวนเป็นสกุลเงินที่มีการใช้จ่ายสำหรับการค้าระหว่างประเทศทั้งกับจีนและระหว่างประเทศเพื่อนบ้านด้วยกัน สร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สกุลเงินหยวนจนกลายเป็นสกุลเงินที่มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจการเงินโลก

คำสำคัญ: เงินหยวน สกุลเงินระหว่างประเทศ การเมืองระหว่างประเทศ จีน

¹ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

* Corresponding author. E-mail: phakkanan.leong@gmail.com, phakkanan.leong@ru.ac.th

บทนำ

Benjamin J. Cohen (2004, p. xiii) กล่าวไว้ว่า “ผู้ใดควบคุมเงิน ผู้นั้นควบคุมการเข้าถึงทรัพยากร ทั้งสินค้าและบริการทุกรูปแบบ อันเป็นกุญแจไขสู่ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจและการเมือง” ตัวอย่างร่วมสมัยของคำกล่าวข้างต้นเห็นได้อย่างเด่นชัดจากวิกฤติเศรษฐกิจปี 2008 ซึ่งปรากฏให้เห็นในลักษณะของปัญหาความเสี่ยงของการใช้เงินสกุลเดียวปริมาณมากเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ (Foreign Reserve) ดังตัวอย่างของจีน ที่มีสัดส่วนสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐในคลังสำรองเงินตราต่างประเทศถึง 2 ใน 3 มูลค่ากว่า 3.3 ล้านล้านดอลลาร์ (ตามข้อมูลในปี 2012) กล่าวคือ หากเกิดการเปลี่ยนแปลงทางค่าเงิน หรือมีการดำเนินนโยบายทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ย่อมเกิดความเสียหายแก่ทุนสำรองของจีนไม่มากนักน้อย ทางการเงินเองก็ได้แสดงความกังวลต่อความผันผวนของเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐในช่วงเวลาดังกล่าว และมีการกล่าวถึงทางเลือกของรัฐบาลจีนในการลดความเสี่ยงของการใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐในคลังสำรองฯ

ทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ การเปลี่ยนไปใช้หน่วยนับแทนมูลค่าการเงินอื่นที่มี

เสถียรภาพมากกว่า ในกรณีนี้ นายโจว เสี่ยว ฉวน ผู้ว่าการธนาคารประชาชนจีน (People's Bank of China) ธนาคารกลางของสาธารณรัฐประชาชนจีน เสนอให้ใช้หน่วยเงิน SDR² ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) แทนการใช้สกุลดอลลาร์สหรัฐ ในคลังสำรองเงินตราต่างประเทศ (Drezner, 2009; Subacchi & Huang, 2012) ทั้งนี้ นายโจวยังเสนอให้มีกระบวนการทำเงินหยวน (Renminbi) เป็นสกุลเงินตราสำรอง โดยผ่าน “กระบวนการทำให้เป็นสกุลเงินระหว่างประเทศ (Internationalization of Currency)” เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ทั้งนี้ ความคิดริเริ่มการใช้เงินหยวนสำหรับการค้าระหว่างประเทศ ได้มีมาก่อนหน้าแล้ว แต่การก่อรูปในเชิงนโยบายการเงินเริ่มเป็นรูปธรรมตั้งแต่ปี 2008 เป็นต้นมา³

นอกจากนี้ จีนมีความกังวลต่อวิธีการจัดการกับวิกฤติเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา (Quantitative Easing) ซึ่งประธานาธิบดีเหวินเจียเป่าเรียกร้องผ่านสื่อสาธารณะให้สหรัฐฯ รั้งประกันเงินดอลลาร์ที่จีนถือไว้ในคลังสำรองฯ แต่ข้อเรียกร้องดังกล่าวไม่เป็นผลมากนัก (Bergsten, 2009) อีกด้านหนึ่ง จีนยังพบว่าตนเองมีแนวโน้มที่จะติดกับดักดอลลาร์ (dollar trap)⁴ ด้วย (Gao & Yu, 2012) ข้อกังวลทั้งสองนี้

² SDR (Special Drawing Right) ถูกกำหนดขึ้นเมื่อปี 1969 เพื่อเป็นหลักทรัพย์ให้ระบบเศรษฐกิจหนึ่ง ๆ ถือครอง เสริมสินทรัพย์ที่ใช้อยู่เดิมอย่าง ทองคำ ซึ่งมูลค่าของ SDR จะได้รับการคำนวณจากมูลค่าของสกุลเงินต่าง ๆ ที่อยู่ในตะกร้าเงินทางการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐ ยูโร ปอนด์สเตอร์ลิง เยน และล่าสุดคือหยวน

³ แนวคิดการทำสกุลเงินของประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ให้เป็นเงินตราต่างประเทศปรากฏเสมอในแวดวงการเงินโลก ตัวอย่างที่สำคัญของกรณีนี้ได้แก่ความพยายามทำเงินเยนของญี่ปุ่น ให้เป็นสกุลเงินใช้งานทั่วโลกของอย่างดอลลาร์ช่วงปลายศตวรรษที่ 20 (โปรดดู Grimes, 2003)

⁴ ประเด็นเรื่อง “กับดักดอลลาร์” เป็นการชี้ให้เห็นข้อค้างอีกด้านหนึ่งของผู้ถือเงินสำรอง กล่าวคือ การถือสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐเป็นจำนวนมากในคลังสำรองของตน เป็นการเผชิญกับความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงและ/หรืออ่อนไหว ของค่าเงินดังกล่าว และต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อค่าเงินจากการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของเจ้าของสกุลเงิน ซึ่งในที่นี้คือสหรัฐอเมริกา ด้วย ดังนี้ การถือครองสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ แทนที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศผู้ถือครอง กลับทำให้ประเทศดังกล่าวติด “กับดัก” ไปโดยปริยาย (โปรดดู Krugman, 2009)

สร้างความสมเหตุสมผลต่อการลดความเสี่ยงของจีน กล่าวคือ การส่งเสริมให้ใช้ SDR เป็นสกุลสำรองเงินระหว่างประเทศยังหมายถึงการผลักดันเชิงนโยบายการเงินระดับโลก ซึ่งต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงและยากที่สหรัฐอเมริกาจะสนับสนุนเพราะเป็นการลดความได้เปรียบที่สหรัฐฯได้รับจากสกุลเงินดอลลาร์ (Gao & Yu, 2012)

จีนยังเล็งเห็นประโยชน์จากการเป็นสกุลเงินระหว่างประเทศ ได้แก่ 1) การลดความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนให้แก่ผู้นำเข้า-ส่งออกของจีน อันถือว่าเป็นประเด็นที่คาดว่าจะทำได้ง่ายที่สุดในการโน้มน้าวให้ประเทศคู่ค้าหันมาใช้สกุลเงินหยวน 2) ภาครัฐและเอกชนสามารถออกพันธบัตรเพื่อกู้ยืมเงินได้โดยปราศจากความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยน 3) เมื่อมีการใช้เงินหยวนในตลาดต่างประเทศ จีนจะได้ประโยชน์ของส่วนต่างมูลค่าจากการผลิตเงินใช้ในตลาดโลก (seigniorage benefits) เฉกเช่นที่สหรัฐอเมริกาได้รับจากดอลลาร์ และสุดท้าย 4) การมีสถานะที่ดีขึ้นในองค์การระหว่างประเทศ เช่น IMF ธนาคารโลก รวมถึงสถานะในระบบระหว่างประเทศ โดยเปรียบเทียบ (Ito, 2011)

การเดินทางกระบวนการทำหยวนให้เป็นเงินตราระหว่างประเทศ ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงทางนโยบายต่อหน้าที่ของเงินตราใน 3 ด้าน กล่าวคือ ด้านการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (medium-of-exchange) ด้านการเป็นหน่วยวัด (unit-of-account) และด้านการเก็บรักษามูลค่า (store-of-value) สำหรับด้านแรกนั้นรัฐบาลจีนประกาศให้ใช้เงินหยวนทำการค้ากับประเทศคู่ค้าตั้งแต่ปี 2009

รวมถึงการทำข้อตกลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา (currency swap agreements) ระหว่างธนาคารกลางจีนกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งมีประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศในเอเชียได้บรรลุข้อตกลงนี้แล้ว ในด้านที่สองเป็นการใช้เงินหยวนเพื่อเป็นหน่วยวัด ซึ่งประเทศอื่นหลายประเทศผูกค่าเงินของตนเข้ากับเงินหยวนในตะกร้าเงิน เพื่อใช้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนและความพยายามของจีนที่จะทำให้หยวนเป็นเงินสกุลหนึ่งในสกุลเงินองค์ประกอบหลักของ SDR⁵ ก็เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายทางการเงินในด้านนี้ ส่วนด้านที่สามเกี่ยวกับการเก็บรักษามูลค่า หมายถึงการเป็นสกุลเงินที่ธนาคารกลางต่างประเทศใช้ในการสำรองเงินระหว่างประเทศ โดยมีประเทศที่ใช้เงินหยวนเป็นส่วนหนึ่งในคลังสำรองแล้ว ได้แก่ ชิลี ไทย บราซิล และเวเนซุเอลา ส่วนไนจีเรียมีแผนเพิ่มการถือครองเงินหยวนในคลังสำรองถึงร้อยละ 10

อย่างไรก็ดี เราจะเห็นได้ว่าความพยายามของจีนในการผลักดันเงินหยวนให้เป็นสกุลเงินระหว่างประเทศเริ่มมีรูปธรรมมากขึ้นเป็นลำดับ ทว่าจากการทำงานวรรณกรรม งานศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ที่ศึกษาถึงความเป็นไปได้นี้ ล้วนมีจุดสนใจเรื่องการเปิดเสรีทางการเงินของจีนเป็นหลัก (Lee, 2013; McCaulley, 2011; Nakagawa, 2004; Park, 2010; Tung, Wang, & Yeh, 2012) ซึ่งเป็นการเน้นวิเคราะห์โครงสร้างของนโยบายการเงินของจีน โดยเฉพาะประเด็นการควบคุมการไหลเวียนของเงินหยวนในตลาดโลกอย่างเข้มงวด อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าการอภิปรายผ่านปัจจัยทางการเมืองระหว่างประเทศ จะทำให้เห็นลักษณะของการผงาดขึ้นเป็นมหาอำนาจ

⁵ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ประกาศให้สกุลเงินหยวนเป็นส่วนหนึ่งของ SDR อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2016 โดยมีน้ำหนักในการคำนวณมูลค่าประจำวันเป็นอันดับสาม ที่ร้อยละ 10.92 รองจากดอลลาร์สหรัฐ และ ปอนด์สเตอร์ลิง ที่ร้อยละ 41.73 และ 30.93 ตามลำดับ (IMF, IMF Adds Chinese Renminbi...)

ของจีน (China Rise) โดยเฉพาะเมื่อนโยบายนี้ถือเป็นทางเลือกที่ทำให้จีนสามารถหลบหลีกอิทธิพลของสหรัฐอเมริกา และมีอิสระในการดำเนินนโยบายการเงินมากขึ้น (McNally, 2012) ดังนั้น การทำให้เงินหยวนกลายเป็นสกุลเงินระหว่างประเทศจึงมีใช้ เป็นผลที่ตามมาจากการที่มีอำนาจเพิ่มขึ้น หากเป็น ความพยายามของจีนในการเสริมสถานะทางการ เมืองระหว่างประเทศมากกว่า บทความชิ้นนี้จึง เป็นการแสดงให้เห็นลักษณะการดำเนินนโยบาย ของจีนเพื่อสร้างสถานะความเป็นมหาอำนาจใน การเงินระหว่างประเทศด้วย และวิกฤติเศรษฐกิจ 2008 ในสหรัฐอเมริกาถือเป็นตัวจุดประกายให้ จีนหันมาดำเนินนโยบายการเงินโลกได้เร็วยิ่งขึ้น

บทความนี้แบ่งการอภิปรายออกเป็นสามส่วน เริ่มด้วยการวางกรอบการอธิบายเพื่อใช้อธิบาย ประเด็นการเมืองระหว่างประเทศของการเป็นเงิน สกุลหลัก แสดงให้เห็นความสำคัญของสกุลเงินใน การเมืองระหว่างประเทศ ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ สถานะของสกุลเงินหยวนในปัจจุบัน รวมถึงสมรรถนะ ของจีนในการผลักดันให้เป็นเงินระหว่างประเทศ และ ส่วนที่สามคือสรุปท้ายบทความ

กรอบการวิเคราะห์การเมืองของการเงิน ระหว่างประเทศ

เมื่อพิจารณาตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ สกุลเงินที่ใช้งานระหว่างประเทศต้องประกอบด้วย หน้าที่ ได้แก่ หนึ่ง ใช้ในการนำเข้าหรือส่งออกสินค้า (invoicing imports and exports) สอง ใช้เป็นหน่วย วัดมูลค่า (unit of account) สาม ใช้กำหนดมูลค่า สินทรัพย์และหนี้ระหว่างประเทศ (denominating cross-border assets and liabilities) สี่ ใช้เป็น เงินตรากลางสำหรับการค้าระหว่างประเทศ (vehicle

currency) และ ห้า ใช้เป็นทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ (foreign exchange reserves) (Dobson & Masson, 2009) ซึ่งหลังปี 2008 เป็นต้นมา มีการใช้เงินหยวนมากขึ้นในกิจกรรมทางเศรษฐกิจโลก (Eichengreen, 2011) โดยหากพิจารณาในแง่ของ ปริมาณการใช้งานในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ย่อมกล่าว ว่าปริมาณการใช้งานดังกล่าวมีสหสัมพันธ์เชิงบวกต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน

แม้การทำหน้าที่ของเงินหยวนในช่วงเวลานับ ตั้งแต่ปี 2008 จนถึงปี 2016 ที่เงินหยวนได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของ SDR ของ IMF สัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจจีนก็ตาม แต่เราไม่อาจมองข้าม ความพยายามของจีนที่เข้าไปผลักดันให้เกิด “หน้าที่” ดังกล่าวของสกุลเงินหยวนในการเงินระหว่างประเทศ ได้ กรณีดังนี้ ทำให้การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของจีน ทางการเมืองระหว่างประเทศว่าด้วยสกุลเงินเงินหยวน จะทำให้สามารถเข้าใจในปรากฏการณ์ที่สำคัญทางการ เงินระหว่างประเทศดังกล่าวได้ดีขึ้น ซึ่งทางการศึกษา เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ นักวิชาการที่สำคัญ ที่เสนอกรอบคิดด้วยเรื่องการเงินระหว่างประเทศ ได้แก่ Susan Strange และ Benjamin Cohen

Susan Strange มองว่าการอภิปรายเรื่อง การเงินระหว่างประเทศไม่อาจแยกได้จากประเด็น ด้านการเมืองระหว่างประเทศ การใช้เงินสกุลใดสกุล หนึ่งย่อมหมายถึงการยอมรับฐานะที่เหนือกว่าทาง เศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ ทว่าฐานะทางเศรษฐกิจ เช่นนี้ไม่ได้หมายถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากยังหมายถึงการยอมรับอำนาจของเจ้าของสกุล เงิน (issuer state) ในระบบระหว่างประเทศอีกด้วย (Strange, 1970) Strange จัดสกุลเงินระหว่าง ประเทศเป็น 4 ประเภท ได้แก่ Top Currency, Master Currency, Passive หรือ Neutral Currency

และ Political หรือ Negotiated Currency (Strange, 1971a) โดยสกุลเงินแต่ละสกุลสามารถแสดงบทบาทได้หลายประเภท เช่น กรณีของสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐที่ Strange มองว่าแสดงบทบาททั้ง 4 แบบ

เมื่อรัฐใหญ่ที่มีสกุลเงินเป็น Master Currency เลื่อนอำนาจลง สกุลเงินดังกล่าวจะกลายเป็น Political หรือ Negotiated Currency เพราะมหาอำนาจต้องพยายามรักษาสถานะเดิมไว้ เพื่อประโยชน์ด้านดุลบัญชีเดินสะพัดและด้านการค้า หรือเพื่อรักษาเกียรติภูมิ จึงทำให้รัฐเจ้าของสกุลเงินใช้วิธีการเจรจา หรือกดดันทางการเมืองให้บริวารเก่ายังคงใช้สกุลเงินของตน (Strange, 1971b) ส่วน Top Currency เป็นการอ้างอิงถึงสกุลเงินของรัฐที่มีสถานะเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจโลก ทำหน้าที่ของเงินตราทั้งเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน การเป็นหน่วยวัด และการเก็บรักษามูลค่า สกุลเงินที่เป็น Top Currency จะมีการใช้งานทั่วไปไม่จำกัดเฉพาะพื้นที่ อย่างเช่น ปอนด์สเตอร์ลิงในศตวรรษที่ 19 และ ดอลลาร์สหรัฐในศตวรรษที่ 20 เมื่อ Top Currency ลดบทบาทลง (ปอนด์สเตอร์ลิงในศตวรรษที่ 20) สกุลเงินดังกล่าวก็จะกลายเป็น Neutral หรือ Passive Currency หมายความว่ามีการใช้งานดั้งเดิม แต่ลดความแพร่หลายลง และมีการยอมรับในระดับนานาชาติ หากแต่มีความน่าเชื่อถือหรือดึงดูดน้อยกว่า Top Currency (Strange, 1971a)

กรอบการวิเคราะห์ของ Strange เป็นการมองพลวัตของสกุลเงินที่ดำรงฐานะเป็นเงินสกุลหลักอยู่แล้วเป็นทุนเดิม ข้อดีของกรอบการวิเคราะห์นี้ คือการจัดประเภทลักษณะของสกุลเงินอย่างชัดเจน ซึ่งสามารถคาดการณ์แนวโน้มที่เจ้าของสกุลเงินจะดำเนินนโยบายเพื่อปกป้องหรือดูแลเขตอิทธิพลของสกุลเงินตน ทว่าการวิเคราะห์สกุลเงินหยวนนั้น

เป็นการมองแนวทางของจีนที่จะขึ้นมาเป็นเงินสกุลหลักระหว่างประเทศ อาจกล่าวได้ว่าเป้าหมายสูงสุดของจีนคือการเป็น Top Currency เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นการกลับหัวกรอบการวิเคราะห์ของ Strange และจำเป็นที่จะต้องพิจารณาคุณลักษณะของสกุลเงินเพิ่มเติมสองประการ คือ 1) การอธิบายว่าหน้าที่ของเงินที่แตกต่างกัน มีผลต่อฐานะของสกุลเงินระหว่างประเทศอย่างไร 2) การรักษาหรือเพิ่มพูนสถานะของสกุลเงินในระบบระหว่างประเทศ ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพด้านใดของรัฐ ผู้เขียนจึงใช้แนวคิดของ Benjamin J. Cohen และ Hyung-kyu Chey มาขยายกรอบการวิเคราะห์ของ Strange ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

สำหรับ *ประเด็นแรก* เป็นแนวคิดของ Cohen ที่แสดงให้เห็นว่าหน้าที่ของเงินแต่ละอย่าง มีผลต่ออำนาจของรัฐเจ้าของสกุลเงินในระบบระหว่างประเทศไม่เท่ากัน โดย Cohen ให้ความสำคัญกับหน้าที่รักษามูลค่าโดยเฉพาะการสำรองเงินตราต่างประเทศ สกุลเงินที่ธนาคารกลางของรัฐอื่นถือไว้เป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ ย่อมมีอิทธิพลมากกว่าเงินสกุลท้องถิ่นที่มีใช้อยู่ทั่วไปในรัฐนั้น (Cohen, 2013) ด้วยเหตุนี้ รัฐเจ้าของสกุลเงินย่อมมีข้อจำกัดด้านนโยบายการเงินและการคลังน้อยกว่ารัฐที่ต้องพึ่งพาใช้สกุลเงินดังกล่าว การคั่งงังทางนโยบายของรัฐผู้ใช้สกุลเงินต่อรัฐเจ้าของสกุลเงินจึงเกิดขึ้นได้ยาก และยิ่งมีการใช้งานสกุลเงินหนึ่งมากเท่าไร ย่อมสถาปนาอำนาจให้รัฐเจ้าของสกุลเงินในระบบการเงินระหว่างประเทศมากเท่านั้น (Cohen, 2014)

ส่วน *ประเด็นที่สอง* เกี่ยวกับสมรรถภาพของรัฐในการสร้างหรือดำรงฐานะของสกุลเงินระหว่างประเทศ ซึ่งการที่สกุลเงินหนึ่ง ๆ จะกลายเป็นเงินสกุลหลักได้ ย่อมต้องพิจารณาว่าสกุลเงินนั้น ๆ สอดคล้อง

กับอุปสงค์ของสกุลเงินหรือไม่ หมายถึงมีความต้องการใช้อย่างแพร่หลายเนื่องจากเจ้าของสกุลเงินเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของโลก แต่การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ผ่านแนวคิดสภาพคล่องทางการเงินและการเปิดเสรีตลาดเงินของเจ้าของสกุลเงินเพียงด้านเดียว ไม่สามารถอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดสกุลเงินที่เคยเป็น Top Currency หรือมีสภาพคล่องสูงจึงหมดความน่าดึงดูดลง ตัวอย่างเช่นปอนด์สเตอร์ลิงของอังกฤษเมื่อต้นศตวรรษที่ 20 หรือความล้มเหลวของการผลักดันเงินเยนอย่างแข็งขันของเศรษฐกิจยักษ์ใหญ่ช่วงปลายศตวรรษที่ 20 อย่างเช่นญี่ปุ่น ซึ่งเมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบการเงินการธนาคารในประเทศให้สอดคล้องกับตลาดแล้ว เงินเยนก็ยังไม่ประสบความสำเร็จในการเป็นเงินสกุลหลักได้ (Park, 2010) ดังนั้นจึงควรพิจารณาสมรรถนะของรัฐเจ้าของสกุลเงินในการสร้างหรือรักษาฐานะสกุลเงินตนในระบบการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง Hyoung-kyu Chey (2013) ผู้เสนอแนวคิดดังกล่าวสรุปไว้สามประการคือ ความสามารถในด้านกาทหาร ถัดมาคือการพิจารณาถึงตำแหน่งของรัฐโดยจะก่อให้เกิดอำนาจเชิงโครงสร้าง (structural power) ว่ารัฐอื่นมีการพึ่งพิงต่อรัฐเจ้าของสกุลเงินมากเพียงใด และสุดท้ายขึ้นอยู่กับ อำนาจอ่อน (soft power)⁶ ว่ามีอิทธิพลต่อการจูงใจให้หันมาใช้สกุลเงินมากพอหรือไม่ ซึ่งปัจจัยทั้งสามประการนี้ จะเป็นตัวชี้วัดว่ารัฐจะมีสมรรถภาพในการผลักดันสกุลเงินของตนได้อย่างไร

ทั้งนี้ กรอบแนวคิดการอธิบายการเมืองระหว่างประเทศของเงินหยวนข้างต้น สามารถแยกพิจารณา

ได้สองส่วน กล่าวคือ บทความนี้ใช้การอธิบายกรอบการวิเคราะห์ของ Strange เป็นหลักการเบื้องต้นเพื่อแสดงเป้าหมายของการดำรงสถานะทางการเมืองระหว่างประเทศของสกุลเงินหนึ่ง ๆ ซึ่งตามกรอบของ Strange การจะเป็น Top Currency ของจีน เป็นลักษณะการเปลี่ยนจากสกุลเงินท้องถิ่นกลายเป็นสกุลเงินระหว่างประเทศ ในกรณีนี้ กรอบของ Strange มิได้ครอบคลุมกระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงนำกรอบการวิเคราะห์ของ Cohen และ Chey เพื่อแจกแจงปัจจัยสนับสนุนให้เงินหยวนเป็นสกุลระหว่างประเทศ โดยพิจารณาจากปัจจัย 4 ประการ คือ ปริมาณเงินหยวนในคลังสำรองเงินตราต่างประเทศของธนาคารกลางต่าง ๆ สมรรถนะทางทหารและความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของจีน ตำแหน่งของเงินในโครงสร้างอำนาจทางการเมืองระหว่างประเทศ และ การใช้อำนาจอ่อนของเงินในปัจจุบัน

การก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจของจีนกับการดำรงฐานะสกุลเงินระหว่างประเทศของเงินหยวน

กลุ่มที่เชื่อว่าการเปิดเสรีทางการเงินและการลดบทบาทของรัฐในการจัดการเงิน เป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องมีขึ้นก่อนการเป็นเงินตราต่างประเทศ ดังนั้นการที่เงินหยวนจะเป็นเงินระหว่างประเทศจึงเป็นไปได้ยาก แต่รัฐบาลจีนก็เสนอยุทธศาสตร์ของตนเอง (Zhang, 2009) เช่น ให้มีการแลกเปลี่ยนเงินหยวนในตลาดต่างประเทศ (off shore) และใช้ฮ่องกงเป็นเขตทดลองมาตรการผ่อนคลายนโยบาย

⁶ คำว่า “อำนาจอ่อน (soft power)” ใช้ครั้งแรกโดย Joseph S. Nye นักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศชาวอเมริกันคนสำคัญ โดยให้นิยามว่า เป็นการ “ทำให้ผู้อื่นปรารถนาผลลัพธ์แบบเดียวกับที่ตนต้องการ” (โปรดดู Nye, 1990) ซึ่งในที่นี้หมายถึงผ่านปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่ใช่กำลังทางทหาร เช่น อิทธิพลทางวัฒนธรรม ที่สามารถทำให้ผู้นำรัฐ หรือประชาชนในรัฐอื่นมีความต้องการในสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองมองเป็นเป้าหมายอยู่แล้ว

ควบคุมทางการเงิน โดยอนุญาตทั้งการเปิดบัญชีเป็นสกุลเงินหยวน การออกพันธบัตรของธนาคารใหญ่ในฮ่องกงที่เรียกชื่อเป็นเอกลักษณ์ อย่างพันธบัตรติ่มซำ (Dim Sum Bond) และพันธบัตรแพนด้า (Panda Bond) รวมถึงความพยายามทำให้เมืองเซี่ยงไฮ้กลายเป็นศูนย์กลางทางการเงินแห่งใหม่ของโลก โดยมาตรการเหล่านี้มีเหตุและผลในทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ

ในการวิเคราะห์สถานะระหว่างประเทศของเงินหยวน ปัจจัยประการแรก คือ การทำหน้าที่เป็นตัวเก็บรักษามูลค่า ซึ่งพิจารณาได้จากสัดส่วนของสกุลเงินในเงินสำรองระหว่างประเทศของรัฐต่าง ๆ พบว่าสัดส่วนของเงินหยวนในคลังสำรองฯ ยังมีปริมาณน้อยมากเมื่อเทียบกับสกุลเงินอื่น ๆ (Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves (COFER), International Financial Statistics (IFS), 2016) ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากนโยบายการควบคุมปริมาณเงินของรัฐบาลจีน ไปจนถึงปริมาณการหมุนเวียนในตลาดโลกที่ยังมีไม่มากนัก แรงจูงใจด้านอุปสงค์ให้ธนาคารกลางหันมาใช้เงินหยวนในคลังสำรองจึงน้อยตามไปด้วย (Wu, Pan, & Wang, 2010)

เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2011 ธนาคารกลางไนจีเรียประกาศใช้เงินหยวนเป็นเงินสำรองฯ ร่วมกับดอลลาร์สหรัฐ ปอนด์สเตอร์ลิง และยูโร (Central Bank of Nigeria Press Release, 2011) ประเด็นการกระจายสกุลเงินในคลังสำรองเงินตราต่างประเทศไนจีเรีย นำไปสู่ข้อโต้แย้งตามกรอบการวิเคราะห์ กล่าวคือ เป็นการชี้ให้เห็นความสำคัญของบทบาทรัฐในการผลักดันสกุลเงิน เกิดขึ้นจาก

ความพยายามของจีนในการสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับกลุ่มประเทศในทวีปแอฟริกา ไม่ว่าจะเป็นการเปิดตลาดหรือการใช้เป็นฐานทรัพยากรก็ตาม มากไปกว่านั้น กองทุนการเงินระหว่างประเทศแสดงสถิติสัดส่วนของสกุลเงินหยวนในรายงาน Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves (COFER) เป็นครั้งแรกในไตรมาสที่ 4 ปี 2016 โดยพบว่า มีปริมาณถือครองสกุลเงินหยวนมูลค่า 9 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves (COFER), International Financial Statistics (IFS), 2016)

สำหรับอำนาจทางทหารเป็นการพิจารณาสมรรถนะความมั่นคงของประเทศโดยเปรียบเทียบและกำลังอำนาจที่เหนือกว่าย่อมวางตำแหน่งของประเทศในโครงสร้างระบบที่สูงกว่า ซึ่งอาจใช้เป็นส่วนช่วยเสริมสร้างอิทธิพลระหว่างประเทศด้วย เมื่อผนวกเข้ากับอำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น ขนาดของตลาด อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) หรือแม้แต่ปริมาณเงินสำรองฯ ทำให้มีส่วนช่วยในการกดดันหรือขยายอิทธิพลของรัฐได้ (Chey, 2012) ในกรณีของจีนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสอดคล้องกับการขยายตัวของกองทัพปลดแอกประชาชน (PLA) ข้อมูลจาก GlobalSecurity แสดงสถิติงบประมาณทางทหารของจีนว่ามีปริมาณเพิ่มมากขึ้นโดยสัมบูรณ์ตั้งแต่ 1990 ที่ 6.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มาเป็น 114.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2013 (China's defense budget, n.d.) เช่นเดียวกันกับการขยายตัวของ GDP จีนที่เติบโตอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา

ตารางที่ 1 สัดส่วนการค้ากับจีนเทียบกับมูลค่าการค้าทั้งหมด (ร้อยละ)

ประเทศ	ส่งออก	นำเข้า
ญี่ปุ่น	19.7 (1)*	21.5 (1)
เกาหลีใต้	24.2 (1)	16.5 (1)
สิงคโปร์	10.4 (4)	10.4 (4)
มาเลเซีย	13.1 (1)	13.2 (1)
ไทย	12.0 (1)	13.4 (2)
อินโดนีเซีย	11.3 (2)	14.8 (1)
เวียดนาม	10.7 (3)	23.8 (1)
ฟิลิปปินส์	12.7 (3)	10.2 (3)
พม่า	6.2 (4)	27.1 (1)
กัมพูชา	17.9 (3)	28.3 (1)

ที่มา: World Trade Organization [WTO] (2015)

* ตัวเลขในวงเล็บคืออันดับของคู่ค้าของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ

ด้านปัจจัยการพึ่งพาทางการค้ากับตลาดจีน หลายประเทศในเอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังตารางที่ 1 ข้างต้นมีจีนเป็นคู่ค้าอันดับต้นๆ รวมถึงปริมาณการค้าระหว่างกันก็อยู่ในอัตราสูง แนวโน้มดังกล่าวย่อมทำให้การพึ่งพิงทางเศรษฐกิจต่างประเทศเหล่านี้มีจีนเป็นหัวจักรสำคัญในการผลักดันการเติบโตไปโดนปริยาย

นอกจากการใช้อำนาจเชิงโครงสร้าง (structural power) ทั้งทางความมั่นคงและเศรษฐกิจแล้ว ความมั่งคั่งที่เกิดจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เปิดโอกาสให้จีนสามารถให้ความช่วยเหลือโดยตรงต่อประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะการเข้าไปให้ความช่วยเหลือหลายประเทศในแอฟริกา รวมถึงการสนับสนุนให้บรรษัทจีนเข้าไปลงทุนในประเทศเหล่านี้ด้วย เมื่อสำรวจปริมาณเงินทุนที่จีนให้ความช่วยเหลือกลุ่มประเทศแอฟริกา พบว่ามูลค่าความช่วยเหลือ

ในแต่ละปีอยู่ระหว่าง 580 ล้านถึง 18,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และโครงการช่วยเหลือหลายประเภทครอบคลุมมากกว่า 1,673 โครงการ ตั้งแต่ปี 2000-2011 (Analysis: Untangling China's Aid to Africa, 2013)

การให้ความช่วยเหลือจากจีนและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ทำให้กลุ่มประเทศแอฟริกายอมรับการใช้จ่ายเงินหยวนเป็นเงินระหว่างประเทศ เพราะนอกจากโน้มน้าวแล้ว กานาเองก็มีความประสงค์ใช้จ่ายเงินหยวนเป็นส่วนหนึ่งของคลังสำรอง (China to promote Yuan in Africa trade and investment, 2012) มูลค่าทางการค้าของจีนกับแอฟริกาปัจจุบันมีมากกว่า 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯต่อปี ทำให้จีนกลายเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของทวีป หลายประเทศในแอฟริกาได้เริ่มหันมาชำระบัญชีทางการค้าเป็นเงินสกุลหยวน (Muhammad, 2012)

สำหรับปัจจัยประการสุดท้าย Chey (2013) มองอำนาจอ่อนจากความพึงพอใจของประชาชนในประเทศอื่นต่อประเทศเจ้าของสกุลเงิน ยิ่งมีความพึงพอใจมากเท่าใด ความเชื่อมั่นในสกุลเงินย่อมมากขึ้นเท่านั้น และจะทำให้มีการใช้งานสกุลเงินดังกล่าวอย่างกว้างขวาง ซึ่งเรียกว่า “network externalities” หมายถึงการที่เงินสกุลหนึ่งมีการใช้งานอย่างกว้างขวาง ยิ่งทำให้เงินสกุลนั้นมีประโยชน์ในการใช้สอย ทั้งแง่ธุรกิจและส่วนบุคคล และทำให้เป็นตัวเลือกอันดับแรก ๆ ในลำดับของการเลือกใช้ทำธุรกรรม (Cooper, 2009)

การวัดอำนาจอ่อนจากความพึงพอใจอ้างอิงข้อมูลของ Pew Research Center ซึ่งทำการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนอันเป็นผลรวมของความชื่นชมในด้านต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามต่อประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยการสำรวจในปี 2013 พบว่าพบว่าประเทศที่มองภาพลักษณ์จีนโดยให้คะแนนสูงส่วนใหญ่เป็นประเทศในเอเชียและแอฟริกา (Pew Research Center, 2013) โดยเพิ่มขึ้นจากช่วงกลางทศวรรษ 2000 ซึ่งความพึงพอใจที่เพิ่มขึ้นนี้ สอดคล้องกับแนวโน้มของการยอมรับและใช้เงินหยวนเป็นเงินระหว่างประเทศที่มากขึ้นของหลายประเทศในแอฟริกา เช่น เคนยา โดยมีคะแนนความพึงพอใจร้อยละ 78 และไนจีเรีย ที่มีคะแนนความพึงพอใจร้อยละ 76 ทั้งยังมีความเชื่อมั่นต่อ

เงินหยวนมากกว่าเงินสกุลท้องถิ่นของประเทศตัวเอง บางพื้นที่ถึงกับใช้เงินหยวนแลกเปลี่ยนซื้อสินค้าของใช้ในชีวิตประจำวัน

โดยภาพรวมแล้ว เมื่อเปรียบเทียบการใช้อำนาจอ่อนกับการเป็นสกุลเงินระหว่างประเทศ พบว่าแนวโน้มและอิทธิพลของอำนาจอ่อน เน้นหนักไปในทางการใช้งานของประชาชนทั่วไป แต่ในแง่ของการเป็นเงินในคลังสำรองฯ อำนาจอ่อนอาจชักนำได้ในกรณีที่มีการใช้สกุลเงินต่างชาติหนึ่ง ๆ อย่างแพร่หลาย ทั้งทางการค้าและการลงทุน ทำให้สกุลเงินมีการหมุนเวียนในเศรษฐกิจมากขึ้น ส่วนการถือเงินในคลังสำรองฯ มีประโยชน์ต่อการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนหรือการแทรกแซงในตลาดการเงินเป็นหลัก กระนั้นก็ดี เมื่อเปรียบเทียบอำนาจอ่อนกับอำนาจแข็ง พบว่าปัจจัยด้านอำนาจแข็งมีส่วนในการกำหนดและผลักดันสกุลเงินให้เป็นเงินระหว่างประเทศได้มากกว่า เพราะอำนาจแข็งให้ผลประโยชน์ชัดเจนกับประเทศผู้รับสกุลเงินนั้นมาใช้งาน ผ่านการค้าขาย ประโยชน์ได้เสียของรัฐบาลนั้น ๆ ดังจะเห็นได้จากการที่หลายประเทศในแอฟริกาหันมาใช้เงินหยวนในการค้าระหว่างประเทศ และเริ่มใช้เงินหยวนในคลังเงินสำรองฯของตน เพราะเงินให้ความช่วยเหลือทางการค้าและการลงทุนกับประเทศเหล่านี้โดยตรงนั่นเอง ดังแสดงในตารางที่ 2 ถัดไป

ตารางที่ 2 สรุปการเมืองระหว่างประเทศของจีนว่าด้วยการผลักดันหยวนให้เป็นสกุลเงินระหว่างประเทศ

กรอบการวิเคราะห์		ข้อพิจารณา/คำอธิบาย
แนวคิด	ปัจจัย	
Susan Strange	Top Currency	ตามกรอบการวิเคราะห์ของ Strange ลักษณะของสกุลเงินระหว่างประเทศที่มีสถานะเป็น Top Currency เจ้าของสกุลเงินจะต้องเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจโลกและตัวสกุลเงินนั้นเองต้องสามารถทำหน้าที่ของสกุลเงินระหว่างประเทศทั้ง 5 ประการ ดังนั้นจึงเป็นกรอบระดับกลาง (Middle-Range) เพื่อใช้วัดคุณลักษณะของสกุลเงินระหว่างประเทศ สำหรับเงินหยวนนั้น เป้าหมายของรัฐในการเป็นสกุลเงินระหว่างประเทศชัดเจนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2008 เป็นต้นมา และแนวโน้มของการเป็นสกุลเงินแบบ Top Currency ตามแนวคิดของ Strange มีปัจจัยสนับสนุนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาตามปัจจัยกรอบการวิเคราะห์ของ Cohen และ Chey ช้างล่าง
Benjamin J. Cohen	สัดส่วนในเงินสำรองระหว่างประเทศของรัฐอื่น	ปริมาณการถือครองสกุลเงินหยวนในเงินสำรองระหว่างประเทศปัจจุบันอยู่ที่ 9 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ
Hyoungh-kyu Chey	สมรรถนะด้านการทหาร	มีการเติบโตของงบประมาณด้านความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง จาก 6.1 ล้านดอลาร์ ในปี 1990 เป็น 114.3 ล้านดอลาร์ในปี 2013
	ตำแหน่งของรัฐในโครงสร้างอำนาจระหว่างประเทศ	การขยายตัวของเศรษฐกิจและสมรรถนะของกองทัพ ทำให้จีนอยู่ในตำแหน่งที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศอื่น ๆ ได้ เช่น การลงทุนในต่างประเทศ เงินช่วยเหลือ หรือเปิดตลาดการค้า ซึ่งทำให้เกิดลักษณะของการพึ่งพิงของประเทศอื่น ๆ ต่อจีนมากขึ้นในทุกด้าน
	อำนาจอ่อนในระบบระหว่างประเทศ	ความพึงพอใจต่อจีนเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มประเทศเอเชียและแอฟริกา สอดคล้องกับการใช้เงินหยวนของกลุ่มประเทศต่าง ๆ ที่ทำการค้ากับจีน โดยมีการใช้เงินหยวนเป็นสกุลเงินสำหรับทำการค้าระหว่างกัน และมีความน่าเชื่อถือในระดับประชาชน

บทสรุป

ความพยายามของจีนต่อการผลักดันเงินหยวนให้เป็นเงินระหว่างประเทศ แม้ว่าจะต้องพบกับอุปสรรคทางโครงสร้างของระบบการเงินก็ตาม แต่พบว่าหากวิเคราะห์ผ่านสมรรถนะของจีนในระบบระหว่างประเทศแล้ว ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

จีน และการก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจในระบบ ทำให้มีแนวโน้มที่จะสามารถผลักดันให้สกุลเงินหยวนกลายเป็นเงินระหว่างประเทศได้ ปรากฏการณ์สำคัญเห็นได้จากกรณีการเป็นเงินสำรองฯ ที่แม้ว่าสกุลเงินของจีนจะขาดแรงดึงดูดด้านอุปสงค์ในการใช้เป็นเงินนานาชาติ แต่ด้วยบทบาททางการเมือง และ

ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจีน ได้ผลักดันประเทศในแอฟริกาอย่างไนจีเรีย หรือประเทศขนาดเล็กอื่น ๆ ให้หันมาใช้เงินสกุลดังกล่าว นอกจากนี้ สกุลเงินหยวนยังได้รับการประกาศให้เป็นสกุลเงินใน SDR ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2016 ทำให้ความสำคัญของสกุลเงินหยวนในทางการค้าและการเงินระหว่างประเทศ มีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บทความนี้ อภิปรายถึงบทบาททางการเมืองของรัฐในการผลักดันสกุลเงินแห่งชาติ เพื่อสร้างควมยอมรับในระดับระหว่างประเทศ ดังที่ Strange ได้อธิบายไว้ว่า การยอมรับสกุลเงินแห่งชาติหนึ่งๆ ย่อมหมายถึงการยอมรับฐานะของรัฐนั้นๆ ในระบบระหว่างประเทศไปด้วย สกุลเงินหยวนจึงถือเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญตัวหนึ่งของการก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจของจีน (China's rising) ว่าเกิดขึ้นในบริบทของการเงินระหว่างประเทศเช่นกัน อนึ่ง หากพิจารณาตามกรอบคิดของ Strange เราอาจอนุมานได้ว่าสกุลเงินหยวนยังคงไม่อาจทัดเทียมสถานะของสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐได้ แม้ว่าทางการจีนจะพยายามทำให้สกุลเงินของตนเป็นส่วนหนึ่งของสกุลเงินที่ใช้ทั่วไประหว่างประเทศ แต่ความน่าเชื่อถือของสกุลเงิน และความไม่ไว้วางใจต่อการแทรกแซงของรัฐบาลปักกิ่งต่อมูลค่าของอัตราแลกเปลี่ยน ส่งผลให้สกุลเงินหยวนยังคงต้องเดินทางไกลในการเป็น Top Currency

บรรณานุกรม

Analysis: Untangling China's Aid to Africa. (2013). Retrieved September 10, 2016, from <http://www.irinnews.org/report/98771/analysis-untangling-china-s-aid-to-africa>

Bergsten, F. (2009, April 9) We should listen to Beijing's currency idea. *Financial Times*. Retrieved from <https://www.ft.com/content/7372bbd0-2470-11de-9a01-00144feabdc0>

Central Bank of Nigeria Press Release. (2011, September 5). Nigeria approves inclusion of Chinese Renminbi in External Reserves. Retrieved from <https://investadvocate.com.ng/2011/09/06/nigeria-approves-inclusion-of-chinese-renminbi-in-external-reserves/>

Chey, H. (2012). Theories of international currencies and the future of the world monetary order. *International Studies Review*, 14(1), 51-77.

Chey, H. (2013). Can the Renminbi rise as a global currency? The political economy of currency. *Asian Survey*, 53(2), 348-368.

China to promote Yuan in Africa trade and investment. (2012). Retrieved September 10, 2016, from <http://www.bloomberg.com/news/2012-07-14/china-to-promote-yuan-in-africa-trade-andinvestment-daily-says.html>

China's defense budget. (n.d.). Retrieved September 3, 2016, from <http://www.globalsecurity.org/military/world/china/budget.htm>

Cohen, B. J. (2004). *The future of money*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.

Cohen, B. J. (2013). Currency and state power. In M. Finnemore & J. Goldstein (Eds.)

- Back to Basics: State Power in a Contemporary World* (pp.159-176). Oxford, English: Oxford University Press.
- Cohen, B. J. (2014). The Yuan's Long March. In B. J. Cohen & E. M.P. Chiu (Eds.), *Power in a Changing World Economy: Lessons from East Asia* (pp.144-159). New York, NY: Routledge.
- Cooper, R. N. (2009, September). *Policy Brief 09-21: The future of the Dollar*. Retrieved from <https://piie.com/sites/default/files/publications/pb/pb09-21.pdf>
- Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves (COFER), International Financial Statistics (IFS). (2016). Retrieved November 29, 2017, from <http://data.imf.org/?sk=E6A5F467-C14B-4AA8-9F6D-5A09EC4E62A4>
- Dobson, W., & Masson, P. R. (2009). Will Renminbi become a world currency?. *China Economic Review*, 20(1), 124-135.
- Drezner, D. W. (2009). Bad debts: Assessing China's financial influence in Great Power Politics. *International Security*, 34(2), 7-45.
- Eichengreen, B. (2011). The Renminbi as an international currency. *Journal of Policy Modeling*, 33(5), 723-730.
- Gao, H., & Yu, Y. (2012). Internationalisation of the Renminbi. In *Currency Internationalisation: Lessons from the Global Financial Crisis and prospects for the future in Asia and the Pacific*, BIS paper No.61, pp 105-124.
- Grimes, W. (2003). Internationalization of the Yen and the new politics of monetary insulation. In J. Kirshner (Ed.), *Monetary orders: Ambiguous economics, ubiquitous politics* (pp.172-194). New York, NY: Cornell University Press.
- IMF adds Chinese Renminbi to special drawing rights basket. (2016). Retrieved December 2, 2016, from <http://www.imf.org/en/News/Articles/2016/09/29/AM16-NA093016IMF-Adds-Chinese-Renminbi-to-Special-Drawing-Rights-Basket>
- Ito, T. (2011). *The internationalization of the RMB: Opportunities and pitfalls*. New York, NY: Council on Foreign Relations.
- Krugman, P. (2009, April 2). China's Dollar Trap. *The New York Times*. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2009/04/03/opinion/03krugman.html>
- Lee, J. (2014). Will the Renminbi emerge as an international reserve currency?. *The World Economy*, 37(1), 1-21.
- McCaulley, R. N. (2011). *Internationalizing the Renminbi and China's financial development model*. New York, NY: Council on Foreign Relations.
- McNally, C. A. (2012). Sino-Capitalism: China's reemergence and the international political economy. *World Politics*, 64(4), 741-776.
- Muhammad, C. (2012). China's Yuan Internationalization: Made in Africa, not Hong Kong. Retrieved September 10, 2016, from <http://www.forbes.com/sites/>

- cedricmuhammad/2012/10/16/ chinas-yuan-internationalization-made-in-africa-not-hong-kong/
- Nakagawa, T. (2004). *Internationalization of the Renminbi (Yuan) and its impact on East Asia*. Tokyo, Japan: Institute for International Policy Studies.
- Nye, J. S. (Autumn, 1990). Soft Power. *Foreign Policy*, (80), 153-171.
- Park, Y. (2010). RMB Internationalization and its implications for financial and monetary cooperation in East Asia. *China & World Economy*, 18(2), 1-21.
- Pew Research Center. (2013). America's global image remains more positive than China's: Chapter 3. Attitudes toward China. Retrieved September 15, 2016, from <http://www.pewglobal.org/2013/07/18/chapter-3-attitudes-toward-china/>
- Strange, S. (1970). International Money Matters. *International Affairs*, 46(4), 737-743.
- Strange, S. (1971a). The politics of international currencies. *World Politics*, 23(2), 215-231.
- Strange, S. (1971b). Sterling and British policy: A political view. *International Affairs*, 47(2), 302-315.
- Subacchi, P., & Huang, H. (2012). The connecting dots of China's Renminbi strategy: London and Hong Kong. Retrieved November 26, 2016, from https://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/public/Research/International%20Economics/0912bp_subacchi_huang
- Tung, C., Wang, G., & Yeh, J. (2012). Renminbi internationalization: Progress, prospect and comparison. *China & World Economy*, 20(5), 63-82.
- World Trade Organization. (2015). Statistics Database. Retrieved September 10, 2015, from <http://stat.wto.org/Home/WSDBHome.aspx?Language=E> [September 10, 2015]
- Wu, F., Pan, R., & Wang, D. (2010). Renminbi's potential to become a global currency. *China & World Economy*, 18(1), 63-81.
- Zhang, M. (2009). China's new international financial strategy amid the Global Financial Crisis. *China & World Economy*, 17(5), 22-35.